

A „KELET” előfizetési díja:
Vilékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt
Félévre 8
Negyedévre 4
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:
Főttér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

ÁZ ÉRTÉKESB CZIKKEK DÍJZATNAK.
Kéziratok nem adtnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

A kormány és a közvélemény.

(Sr.) Tisza és Auersperg egy napon adták meg az illető parlamenteknek a választ — a keleti ügyben hozzájuk intézett interpellációkra. Nem mi, hanem a bécsi lapok mondják azt, hogy Tisza nyilatkozata sokszorosan felülmúlta Auerspergét, mert ez egyszerűen kijelenté, hogy semlegességünket mindenki irányában fenntartjuk jövőre is és tagadta, hogy „Vom Fall zu Fall” politikát követnénk, mert az esetben a politika célja a változások megakadályozásában áll; addig Tisza részletes cáfolatába bocsátkozott mindazon hamis feltervéseknek, melyek alapján a monarchia politikáját orosz barátsággal vádolják és a három császár szövetségét — orosz barátságának adták ki. Tény, hogy nem állnak a következő dolgok: 1. Szerbia leveretését a tavali és háborúba menését az idén, nem a monarchia akadályozta meg. 2. Szerbiára nézve nem kötelezte monarchiának a portát olyasvalamire, a mire Oroszországot is ne kötelezte volna. És ez a Timok-völgyének háborút megkímélése. 3. Romániára nézve abszolúte semmi sem köttetett ki. 4. A torpedók miatt a porta nem akadályt, hanem csak kért kapott monarchiánktól, hogy jelezze meg a helyet, hol azokat elhelyeszi, hogy tudni lehessen kivenni azokat. 5. Viszont: Oroszországnak sem engedtetett meg a Dunatorkolat eliszapolása, sőt, ellenkezőleg, arra köteleztetett ez, hogy saját költségén, a háboru után, eltávolítson onnan mindent, a mi a mederben változást idézett elő. 6. Nem a tömör kegyetlenségek; hanem azon körülmények miatt nyert a porta figyelemzetést, hogy a muszka folyókat (az általa aláírt genfi conventio ellenére) katonái lelik. A porta elősmerte a figyelemzetést jogosultságát. Intézkedett. 7. A három császár szövetség a keleti kérdésre semminemű kötelezettséggel nem jár.

A tények ez egyszerű konstatálása a legfényesebb cáfolat mindazon vádra, mely érte a kormányt az ellenzék részéről, mely a közvélemény előtt folytonosan azzal vádolja, hogy muszka-barát politikát folytat. Ezzel szemben még csak az egyszerű józan észre kell hivatkozni. A ki valamire kötelezte magát, attól akkor szokták igénybe venni kötelezettségét, mikor szükség van rá. Most, midőn Oroszország még Románia, Szerbia segítségét is ugyancsak hajszolja, ki hiheti, hogy egy hatalmas szövetségesnek segítségét igénybe nem venné, ha az léteznék. Azt pedig még a muszka lapok sem merik felhozni, hogy miért nem segít monarchiánk Oroszországnak; annál kevésbé tud a világ olyan forma felhívásokról, pressiókról, milyenben részesül most Szerbia. Már pedig az csakugyan furcsa szövetség lenne, hogy a mikor azon cél lenne vesélyeztetve, melyre állítólag a szövetség

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Az ujdonsült „Kaiserstadt”-ról.

(Polytás és vigo.)
Nem akarván e tárgyat nagyon hosszúra nyújtani, csak egy-két dologra terjesztem még az ismertetést.
Tegyük egy körülpillantást Berlinnek színházában.
Itt van a „Friedrich-Wilhelmstädter Theater”, mely itt az akarna lenni, a mi Párisban a „bouffes parisiennes.”
Az idegen, ki ide jő s az élvezethajhászat dolgában az itteni juvenesse d'oree árával úszik, mindenesetre a színművészetet és csarnokát keresendi föl legelőször a legtöbbször.
A mi e színházat leginkább jellemzi, ez a demi-monde szerű aera, mely itt uralkodik.
Legjobbán körülírhatom ezt, ha elmondom, kikből állnak itt a látogatók.
A frígyes-vilmos városi színház publikuma áll.
1-ször azokból a fiatalokból s nem fiatalokból, kik csak a színésznők kedvéért jönnek ide.
2-ször a berlini demi-mondeból selyemru-

ség létre jött; azon szövetséges van leverve, a ki ama célra már százezer embert és több milliót áldozott, akkor a másik szövetséges még csak hiva se legyen; még csak meg se mozduljon.

De, hiába, a közvélemény fülébe mindig azt kiabálja az ellenzék, hogy benne vagyunk az orosz barátságban és így még attól is tartanak sokan, hogy a monarchia külpolitikájának célja: a török birodalom felosztása, különös! De ha ez lett volna a cél; miért nem tették meg akkor a kísérletet, mikor könnyű volt. Mert, hogy a háboru elején nagyon könnyű volt az, bizony el fogja ősmerni mindenki, a ki visszaemlékezik, hogy a Dunán és Balkánon milyen könnyen átnettek az oroszok, hogy Konstantinápolyban milyen nagy volt a zavar. Ha sem akkor: mikor Oroszország győztes, sem akkor, mikor megverve van, segítségére nem megyünk, ugyan miféle szövetségesek vagyunk? Ezt kérde a józan ész! Hanem erre nem hallgatnak; csak szörnyűképen szidják a kormányt. Azt sem tudjuk: miért? Mert mikor Apponyi felett Tiszának és elégtelenségét fejezte ki, Csernatony közbe kiáltott: mit akarnak; Háborút? És erre olyan siri csend lőn, Apponyi úgy megakadt, hogy a választ tökéletesen elmaradt.

Pedig ezen fordul meg az egész különbség: a tények és követelések közt érdekünk az, hogy Törökország felett Oroszország semmiféle hatalmat ne nyerjen. Ez eddig, háboru nélkül, el van érve. Csak akkor lenne ok elégtelenségre, ha e célzt feladnák. Mert, hogy Törökország önvédelmét mi vegyük magunkra és előre elkötűsk három generáció keresményét, mint Tisza mondta, azt hisszük józan észszel követelni nem lehet. Fordulhat a kocka, lehet szükség fellépésünkre, de ne sűrűssük addig azt, míg reá, a cél tekintetében szükség nincs.

— Tisza válaszáról azt írja a „N. Fr. Pr.”, hogy Auersperg nyilatkozatát szónoki és tárgyi tekintetben, torony magassággal mulja felül. Ő sem felelt meg — ugymond — a felvetett kérdésekre, de mégis szolgáltatott némi tárgyi anyagot a keleti politika megbírálására s mindenek fölött Tisza úgy bánt a magyar országgyűléssel, mint parlamenttel s nem mint holmi gyermekgyűléssel szokás. A magyar képviselőház magatartásáról ítéltve nyilvánvalónak tartja a bécsi lap, hogy „Tisza a magyar képviselőház hangszerén még a régi mester, de a hangszer másként van hangolva.” Különbön úgy találja, hogy az osztrák képviselőház külpolitikai ügyekben resignált s az ellenzék jogát csaknem kizárólag a magyar képviselőháznak engedte át, elannyira, hogy saját hangjuktól is megijednek, és fájdalom — teszi hozzá e lap — nem ok nélkül. Végül az osztrák képviselőházat úgy jellemzi, hogy abban nagy a széltelenség, a nyárspolgári felfogás és a kishitűség.

— Az 1878-i budgettervezettel foglalkozott a csütörtöki minisztartanács s letár-

habán, kik elmaradhatnak, hol sok az előbbi pont alatt felsorolt ember.

3-szor az idegenekből, kik ezt is akarták látni.

4-szer azokból, kik a café-chantantszerű zenét többre becsülik a classicus daraboknál, a szemérmetlen trivizálást többre a művészetnél.

E színházak művészei, legközelebb pedig színésznői egészen megfelelnek a közönségnek, a szerepekben való tündöklés nem céljuk, hanem csupán eszköz arra, minél bőkezűbb maeenást fogni a hálóba.

Ez elég lesz a „kik?” kérdésére, most válaszoljunk a „mik?”-re.

Midőn néhány évvel ezelőtt a városban voltam, akkor e színház Berlinben csakugyan az volt, a mi Párisban a „bouffes parisiennes” t. i. az élces, szellemes, könnyűd genrenak művelője mindig a tisztességesség s classicitás körében.

Azóta elfajult annyira, a mennyire a genre-ban elfajulás csak lehet.

Minden tisztesség embernek hogy arcába fusson a vér azon szemérmetségnek láttára, melylyel a nők itt a színpadra lépnek, bájaikat a legnagyobb meztelenségben szemlére állítva ki.

Mennyit tudnak azok a jó németek a francziáknak erkölcselenségéről mesélni, de megva-gyok győződve, ha mindjárt a legutolsó café chautautban is oly decolletáltan mutatná magát egy nő, mint például itt a frígyes-vilmosvárosi színházban, bizonyára kendőt dobának neki a szin-

gyaita azt egészen, kivéve az igazságügyminiszteri budgetet, melyre — az igazságügyminiszter ismert okból való távolléte miatt — nem terjeszkedhetett ki a tárgyalás. A budget egészben a tavali keretben mozog, némely helyütt azonban természetileg enged a fejlődés követelményeinek: így például a kultusbudgetben a reáliskolai tanárok czimén (51 tanár ötödéves pótléka miatt) 5000 frttal több, a néptanítók nyugdíjánál ismét 50,000 frttal több igényeltetik. De a fedezet előirányzatai is emelkedtek.

— A pápaválasztás. Rómából írják: Addig unszolták a jó öreg Piuszt a vatikán biboros főpapjai, míg rá nem adta magát, hogy kinevezze a cammerlengot. Pedig igen rozsol eshetett neki e pressió, mely annyit jelentett, hogy ima közeledik halálod órája!

Az új cammerlengo Pecci bibornok tudós, okos, sőt böcs férfiú, és bár nem nyíltan az opártiakhoz tartozik, La valotta barát, Di Pietros, Berardi stb. azelőtt Antonelli által vezérelt pártjához, mely ellen a kéréshetetlennek, azaz a jésuitáknak Simonini jelenlegi vicarius és Panabianeo által vezérelt pártja fondorkodik a vatikánban, s mely mindent elkövetett, hogy az utóbbi nevezetessék ki cammerlengonak is, az egyéb tisztségek miatt nem vala megválasztatható. Pecci megválasztása a jésuitapártiaknak vélt, de több az opártiakhoz állott új bibornoknak köszönhető. Most a jésuiták azzal vigasztalják magukat, hogy sohasem történt, hogy egy cammerlengo megválasztassék pápának. De a mint XIV. Benedek megjegyzése non videbis dies Petri szavakra, hogy ez nem dogma: ugy meg-történhetik az is, hogy a cammerlengóból pápa lesz.

Annai bizonyos, hogy a cammerlengo az, ki a pápa halálát megjelenti, ki egyszerűen egybe-hívja a conclavet; tőle függ tehát legnagyobb részt az, hogy a pápaválasztás praesente cadaveretörténjen, vagy pedig nem. És e választás siettetése vagy késleltetésének köszönhető egyik vagy másik párt győzelme.

Vajjon ki leend az új pápa? nehéz előre megállapítani. Csak annyit mondhatok, hogy a pápaválasztás utolsóelőtti nagy megpróbáltatása Itáliának. Az utolsó az lesz, ha majd háborút kelend viselnie a nélkül, hogy háta mögött egy Napoleon támogatná. Mindenesetre az olasz kormány-nak főfeladványa az, hogy ne jésuitapárti választassék meg pápának.

— Egy muszka lap Bismarck és Andrassy politikájáról. A „Novoje Vremia” így okoskodik: Bismarck herceg politikájának legközölebbi célja abban áll, hogy Ausztriát Törökország ellen háborúra bírja Boszniának, Herzegovina egy részének és Románia és Szerbia feletti protectoratusnak elnyerése végett. Az államkancellár politikai programját a keleti kérdésben a török birodalomnak Oroszország és „Ausztria” közti felosztása képezi. Andrassy gróf elvetelte ezen ajánlatot Szalzburgban mind a két miniszter abban egyezett meg, hogy mindent a régi állásban hagynak, mi „Ausztriát” illetleg annyit

padra, hogy legyen mivel betakarni meztelenségeit.

E pontról legyen elég ennyi!

A felvonások közötti időben a couliszák mögötti jelenetekről, még azokról az előadások után . . . alkothat magának az olvasó a mondottak után némi fogalmat.

Előbb, miként arról itteni tartózkodásom alatt meggyőződhettem a repertoirt leginkább a classicus, Offenbachiadák képeztek, most kizárólag oly darabok, melyeknek legfőbb jellemzője a trivialitás, alantjáró élcezzel s melyek mindég a megengedett s meg nem engedett határai között mozognak jelenetekben, arczon ttre lépten nyomon a szemérmetség, tisztességet, meg a jó ízlést is.

Hozzá kell még gondolni mindehez az ékes lerchenfeldi járgont, a bécsi flakkeresek nyelvazetét, mely nélkül Gallmeyer kisasszony (néhány nap óta „asszony”) succés-i óta nem is tudnak már comicumot képzeln. E színháznál van egy nyelvmester, kinek földadata a művésznőknek a lerchenfeldi accent-t megtanítani.

A „Residenz Theater” s a „Wallner Theater”, melyek hasonlóan a könnyűd genret művelik, jóval magasabb helyet foglalnak el amannál. Jobbára francziából fordított avagy szabadon átdolgozott vígjátékokat, drámákat játszanak itt.

jelent, hogy ez jövőben is mint eddig várakozó álláspontjánál megmarad.

A háboru.

Az orosz főhadvezényletben már megkezdődtek a változások. Todleben s Kotzebue tábornokoknak a főhadiszállásra történt meghívását ujak és ujak fogják követni. Így reméli a czár helyreütni a roppant csorbákat, melyeket eddig serege mindenütt szenvedett. Most már csak közönséges emberek hivatalnak a harcztérre; nagyherczegek s az uralkodó család más tagjairól hallgat a krónika. A kik ezek közül eddig részt vettek a háboruban, nagyon kitüntették magukat! Ugy hogy szerzett babéraikból s harci dicsőségük fényugaraiból bőven kijut valamennyi-öknek!

Szerbiát mindig csak actióra szólítja a muszka, figyelemzetve az annak fejében fölvett subsidiumokra. Együtt főzik most a levét Belgrádban Milánnal és kormányával az orosz consul: Persiani, az upjonnan kinevezett oláh diplomata: Katarzi és a szintén Belgrádba érkezett Bogisics orosz egyetemi tanár, a „bolgár kormány” tagja.

Plevnánál folynak a harczok egyre. Az oroszok megerősödtek s újra meg újra támadnak. De csak az eddigi sikerrel. Ozmán pasa is megerősödött már.

Mehemed Ali visszahuzódását újabb tudósítások is megerősítik. Szilárd posztóiban állást foglal és bevárja az ellenséget. Az előnyomulást Bjela ellen az oroszok nagy száma és megerősített hadállása egyfelől nem tette tanácsossá, másfelől az esőzések föltötte megnehezítették az előnyomulást, mibez a Jántra áradása is járult. Mehemed Ali eltiltotta seregétől a harczterít tudósítókat, kik visszavonultak Sumlába. E titkolásból Mehemednek egy hadi cselére következ-tetnek.

Montenegró győzelmei.

Cettinyéből írják a következőket szeptember 22-ikéről: Niksics eleste után egymásra kerülnek a győztes montenegróiak kezébe a török erődök. Szept. 17-én Bilek egy napi lövetés után megadtta magát. Mint Niksicsben, ugy Bilekben és az egy napra rá szintén elesett Presjekában is nagymennyiségű élelmi és hadiszert találtak a montenegróiak. Bilekben ezer ló tehernyi lisztet kaptak.

Bilek eleste után jelenti Plamenácz senator, hogy az egész Duga-szoros, Montenegró és Herzegovina ezen Termopylaeje, a montenegróiak kezébe került és pedig a szorosban a következő erődök: Hydizna, Polgaray, Smederevo, Zlostup és Nozdre. Mindezen győzelmeket a levelező annak tulajdonítja, hogy Nikita igen lovagiasan bánt el a niksicsi helyiséggel, melynek szabad elmenetelt engedett. Szándékosan elhagyatja azonban a levelező a legfőbb okot: azt, hogy egyik elesett erődbez sem volt, mert nem lehetett (a muszka-török háboru miatt) a sikeres védelemre elegendő számú török katonaság. Csak így győzhettek a montenegróiak!

Itt tartózkodásom alatt Gallmeyer kisasszony vendég szereplésekre volt szerződve a „Residenz-Theater”-hoz, cynikus rögtönzéseivel, melyekért Bécsben oly nagyon kedvelik, nem aratott nagy tetszéseket.

Oka ennek, mert e színházat Berlinnek leginkább tisztességes, polgári osztályai látogatják, mint tanárok, hivatalnokok, kereskedők stb.

Harmadik, negyedik föllépése alkalmával nem is rögtönzött többé, mely Gallmeyer-rögtönzések inkább egy sörarnokban, mint a művészet e helyein lennének helyükön.

Egyébként mesteri alakításával ismeretes szerepeiben elég tetszést aratott is.

Berlinnek van nagy operája is, de tekintve, hogy igen gyengén van látogatva még télen is, dacára az udvar nagy subventiójának, igazgatósága nincs azon helyzetben ezt a párisi avagy bécsi opera niveauján tartani.

Hamburg, Stuttgart operáiban sokkal hiresebb énekesek vannak szerződve, mint Berlinben.

Az ugynevezett udvari-színházban — melynek költségeit szintén az udvar fedezi — azon genret művelik, melyet a bécsi burgtheaterben.

Ez egyikét képezi Németország legjobb színházainak; publicuma Berlinnek műveltebb osztályaiából sorakoznak. Előadásai még a jelenlegi saisonban is látogatottabb, tekintve még a subven-

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott gúrmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelt Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteim et Vogler (Wallischgasse 10) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapestben Haasensteim et Vogler Hirdetés közv. irodája. Weiss mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szerviztőrt 5. sz.

Nyiltéri czikkkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

A főhadiszállásról.

Sumia, szept. 27. Az „Egyetértés” nek távirják: A plevnai hadállásokból folyvást győzelmi hírek érkeznek a főhadiszállásra. Ozmán pasa Mehemed strategiai mozdulatainak fedezésére többször tett kirohanást. Az oroszok is intéztek támadásokat győngeségek fedezése végett. Mindkét hadakozó fél a segélycsapatokat várta. Nagyobb vállalka ba egyikük sem mert bocsátkozni. Osman pasa fegyvereihez e kirohanásokban is hű maradt a hadi szerencse. Halottakban és sebesültekben 8000-re teszik az oroszok veszteségét. Vesztekkel három agyút és több löszerkocsit. Időközben az oroszok a gárda több ezredével erősödtek. Osman pasa legjobbkor kapta a várt segélyt.

Az orosz főhadiszálláson a nagy veszteségek dacára is elveszettek hitték Ozmant. Ostromzárolással vélték elérni céljukat. Hadi szer és élelem hiányában Ozmán pasa állása már világozó lett; Wellesley részéről, a kit az orosz kormány fényes ajánlatokkal igyekszik megnyerni, gyanus előterjesztések történtek Ozmán pasának. Szabad kivonulást akartak neki biztosítani, hogy megnyerjék a plevnai fontos posztót véres áttörési küzdelem nélkül. Osman basa rendkívüli szívósággal tartotta meg helyét.

Szeptember 18-án a megerősödött oroszok újabb erőfeszítést tettek Ozmán kiszorítására. Az első támadások vissza vannak verve. Az oroszok 8500 halottat vesztek. Futva vonultak vissza. Őt agyút, sok fegyvert és löszert zsákmányoltak. Sebesültjeiket magukkal vitték.

Mehemed Ali előnyomulási kémszemléket tett elhatal a jantrai vonalon. Több visszaveréssel annyira sikerült lekötni az oroszokat e vonalon, hogy Osman pasa tarthatá hadállását s megkaphatta a várra várt segítséget. Épen jókor.

Hat nap óta folyvást esik az eső; az utak teljesen el vannak rontva, járhatatlanok. A hadműveletek fenakadtak. A törökök sumiai főhadsegreg Razgrad körül szállja meg a vidéket, amint sugdossák a téli szállásra. A fővezér megtitotta a hírlaplevelezőknek a sereget követni. Éjjel kellett elhagynunk — írják — Kopacsset a legutolsó főhadiszállást. Ez sok magyarágatásra ad okot. Mi döntő ütközetet vártunk. A hátrálás meglep, mert ellenség nem követ. A titkolás után némelyek merész hadi cselre gondolnak; mások az idei hadjárat befejezésére. Az idő nem is enged semmiféle operatíót. A táborral való utazásra tett engedmény gyors megvonása nagyon különösen hat. Veszelyt absolute nem észleltünk.

Román lapok fordulata.

Bukurest, sept. 29. Az oroszok minden bolgár katonai szolgálatra kényszerítetnek. Biela lakossága, az idegen kereskedőket sem véve ki, sánczépítésre kényszerítetnek.

A román félhivatalos lapok feltűnő törökbaráti fordulatot tesznek. Szembeszökő módon dicserik a török hadvezérek szakértelmét és a török katonák rendkívüli hősiességét. A „Romanul” elbeszéli, hogy levelező Kaczeljevóba menve saját szemével látta, a mint török katonák sebesült oroszokat ápoltak, azok sebeit bekötözték s

tiót, igazgatója képes személyzetét a legjobb erőkből állítani össze.

A felsoroltakon kívül van még 4—5 café-chantantszerű boudék, melyet színháznak neveznek ugyan, de melyek nem érdemlik meg, hogy róluk szóljunk.

* * *
Befejezésül csak egy jelenségről akarok még szólni.

Említettem már, miszerint Berlin, mióta lakosságban oly óriási mérvben gyarapszik — turfját képezi, minden gondolható vállalkozóknak, kik ide szerencsét keresni jönnek, sokszor építve a kisvárosiaságból még ki nem bontakozott lakosok tapintatlanságára.

Ez utóbbiakhoz tartoznak a „gauner”-ek is.

Naponta közlik a lapok féltucat számra az eseteket, melyekben a jó berliniek leleményes csalóknak áldozatul esnek.

A legmulatságosabb stíliket beszélném el a helyi napi hírek után, s azon látogatásaim után, a melyeket a berlini fénytűzőknek tárgyalási termében tettem.

De hagyjuk ezt, s fejezzük be e czikkünket azon chajtással, hogy az ujdonsült Kaiserstádt a nagyvárosi vívmányokban mielőbb elérje a többi világvárosokat.

bár maguk is dideregtek a hidegtől, az orosz sebesülteket saját köpenyeikkel védték a hideg ellen.

Orosz részről már lehet hallani oly értelmű czélzásokat, hogy az ideai sikerekről észszerűségi okokból le fognak mondani. Bevallják, hogy Bulgáriában lehetetlen kitelelniök.

A háborúnak Oláhországba áttétele.

A háborúnak Oláhországba áttételéről, és azon hírről, hogy Európa azt nem fogja megengedni, a következőket írják Berlinből az ágostai lapnak: Kétségeltlen hadi joga van bármely megtámadott hatalomnak, a megvert ellenséget ennek saját földjére üldözni, s ott békére kényszeríteni, mint ezt mi németek is 1870. és 1871-ben Franciaországgal szemben tettük. A törököknek Oláhországba való benyomulása mellett azonban nem kevéső jön tekintetbe az a momentum, hogy e fejedelemség nyílt lázadásban van törvényes suzerainja ellen. Károly fejedelem ismert kiáltványában maga azt a következtetést vonta hátulán fellépéséből, hogy vereség esetén török invasióval fog megbüntettetni.

Senki sincs kétségben az iránt, hogy az oroszok és szövetségeseik csak azért vonulnának viszsza, hogy Oláhországban összeszedjék s megerősítsék magukat, s aztán megint betörjenek a szultán földjére. Mindenesetre bizonyos lehet a felől mindenki, hogy a porta elleni ilyes diplomatiái hadjáratban sem Franciaország, sem Anglia részt nem vesznek.

A helyzet a harcztéren.

A hideg őszi esőzés Bulgáriában, a havazás a Balkánban és Armenia fennsíkjain azt engedik következtetni, hogy a hadjárat vége felé közeledik. A törökök egészben véve ellenséget s jó barátrat egyaránt meglepő nagy hadi tetteket vittek végbe, s rájuk e hadjáratban jóformán már nem is vár nagy földad. Nagyon helytelenül cselekednek, mondja a „D. Tel.“, ha arra engednek magukat csalogattatni, hogy nagy támadást tegyenek most, midőn az időjárás ugys meghozza azon célt, melyet elérni akarnak, hogy tudniilik a muszkákat átűzzék a Dunán. Ily támadás csak hadseregüket gyengíthetné.

Ozman pasa legyőzhetlenül áll Plevnában, s az oroszokat fenyegetve áll őt, hogy ne merészkedjenek délfelé nyomulni. Szulejman pasa elárta az orosz hadsereg előtt a Rumeliába vezető utakat és ő képes is lesz az oroszokat arra kényszeríteni, hogy takarodjanak el a Balkánból, mielőtt Mehemed Ali időszerűnek látja erősebben szorongatni az orosz hadsereget. Mehemed Ali azonban egyelőre csak Fekete Lom vonalát tartja megszállyva, a honnan több biztos utja van Ruscsuk, Rasgrad és Sumla felé.

Az oroszok hadállása Bielánál erős, s azt is föl lehet tenni, hogy a Jantra és Ozma közt is erős védmnyeket készítettek, de az bizonyos, hogy az egész hosszú vonalat Szisztovától a Sipkáiig nem erősíthették meg. Valószínű tehát, hogy Mehemed északon védelmi állásban fog maradni, s hogy hadseregének balszárnyával fog csak actióba lépni, hogy az oroszokat a tirnovai útról elkeresse. Ez — ugy látszik — az egyedüli hely, a hol a törökök most a siker biztos reményével actióba léphetnek. Minthogy azonban a török hadsereg sokkal fennebb északra van, még néhány nap eltelhetik, mielőtt jelentősebb actió hírt vesszük.

Az azonban nem valószínű, hogy az oroszok keleti hadserege a cárevis alatt concentrálva is megkísért egy nagyobb csapást mérni Mehemed Alira. A cárevis serege ugyanis utóbbi napokban tetemes erősítést nyert, és ha az oroszok itt még több haderőt concentrálnak, megtehetik azt, hogy tulnyomó haderőt zudítsanak kelet felé. Mehemed Alinak azonban Szerna-Szufiárban és a Fekete-Lom mentén igen erős posztója van s másfelől azt sem kell feledni, hogy az ő katonái kétszeres orosz haderővel szemben is győzelmes csatákat tudtak vívni. Ily esetben tehát arra is el lehetnek készölve az orosz táborban, hogy a plevnai vereséghez hasonló kapnak Mehemed Alitól.

Három szál török ágyu és a román nagy szavak.

A románok vitészségét mindenféleképen össztöklék. Szept. 24 én három elfoglalt török ágyut vonszoltak Bukarestbe az indóházból, roppantnéptömeg kíséretében. Kettő az „Elisabeta-Ovama“ boulevardon álló Mihály-féle lovag-szobor közelében állították föl, hogy — mint Carol fejedelem az nap megjelent kiáltványa szórul-szóra mondja — „e dicsőséges fejedelem magas szelleme láthassa, hogy a román harcosok mai napig is a calogereni hősök maradtak.“ A harmadik ágyut a fejedelmi palota előtt állították föl. Itt a fejedelemnő is jelen volt udvarhölgyeivel.

A székely-földi magyar-török legió.

A Székelyföldre szánt fegyverszállításokról a lapok telve vannak értesítésekkel, habár amogalomnak valódi intézőről és arról, hogy magában a Székelyföldről mi mérvű előkészületek történtek, még mind eddig hiányoznak az adatok s valószínűleg csakis a törvényszéki vallatás után derülnek ki. Annyi azonban ellentétben előbbi feltevéseinkkel bizonyosnak látszik, hogy a fegyverszállitmányok sem a törökök, sem a románok számára nem voltak száma, hanem egy, az erdélyi határszélen szervezendő szabad csapatnak.

Az addigi értesítések e tárgyban így szólanak:

A terv az volt: a székely határokról, nevezetesen Kézdi-Vásárhelyről betörni Oláhországba s ott a vasuti vonalat és hidakat összerombolni. Kézdi-Vásárhely erre különösen igen alkalmas pontnak mutatkozott; ezen határszéli vidék népe folytonos ellenségeskedésben él a szomszédos oláhokkal a határhavasok miatt, s tudjuk, hogy tömeges betörések és összeapások a székelyek és oláhok közt itt már többször fordultak elő. Itt vagy 3—5000 székelyt felfegyverezni s velők Romániába betörni, nem épen nehéz feladat, s ugy értesülünk, hogy ezt azon Horváthnyug. honvéd alezredes, kinek nevére Brassóba mintegy 5000 drb hátultóló érkezett, a székelyek közt igen könnyen megtehetné volna. Kézdi-Vásárhely körül a határszéli havasokon át Galacot 48 óra alatt el lehet érni, s itt több nagy folyó s vasúti hid van, melyek stratégiai különösen fontosak, s melyeknek szétrombolása lett volna ezen expedíciónak a célja.

S ha ezen vasuti vonalak és hidak szétrombolása sikerül, ez az orosz hadseregre nézve meglehetősen kellemetlen lett volna.

Az expedícióban a lengyel emigratív tagjai vettek volna tevékeny részt. Ezenkívül hallottuk olyanoknak a neveit a fővárosból s a vidékekről, kik már különféle kalandos expedíciókról ismeretesek s kik meglehetősen vakmerő egyének.

Az illetőknek m. hó 28-án kellett volna találkozni az erdélyi székely határszéli havasokban, hol bizony az ily expedícióhoz könnyen hozzá lehet fogni. Miután azonban a fegyverek nagyrésze lefoglaltatott az illető vasuti állomásokon, az expedíció már eddig aligha dugába nem dől.

A tervnek nyomára ugy jöttök, hogy arról az oláh kormány értesült s Bécsbe fordult a külügyminiszterhez, de itt mit sem tudtak az egészről. Bécsből aztán megtáviratozták a dolgot sekör a belügyminiszter rögtön táviratilag intézkedett azon állomásoknál, hol sejteti lehetett a fegyverküldeményeket. S így történt azok lefoglalása.

E kalandos expedícióhoz most mindenféle híreket csatolnak; így nevezetesen, hogy az kapcsolatban áll a törökök szilisztriai átkelésével, holott Szilisztria azon ponttól, hol ezen betörés tervezett, oly távol van, hogy egyik a másikat teljességgel nem támogathatta volna. Arról is beszélnek, hogy Klapka azon távirata, melyet nem rég több budapesti barátjához intézett, melyszereint értesítette őket, hogy „az operatio sikerült“ (a mit a nagy közönség orvosi műtétnek hitt) a jel volt ezen expedíció megkezdésére, melyben Klapkás volt a vezérszerep. Mondjuk, hogy ez csak combinatio.

Az expedícióban — angol pénz dolgozott; hogy valójában angol kéz dolgozott benne? — abban kétkedünk.

A „Lloyd“ írja, hogy az erre vonatkozó előkészületek kezdete Midhát pasa bécsi tartózkodásának idejére vezethető vissza.

Az „Ellenőr“ azt állítja, hogy nem annyira angol kész, mint pénz dolgozott. A mi helyzetünk nehéz, adott szavunkhoz képest diszkrét akarunk maradni. Így csak annyit írhatunk, hogy az angol kész és pénz közt különbség helyes magyarázata az, hogy az angol kormányra nem lehet gyanu, hanem némely angol bankárookra. A vezetők közül több oly egyén compromissiójától tarthatni, kik a közönség előtt nagy ünnepélyes szerepelnek. Valószínű, hogy a baj elmúlt — és így csak a leleplezésre várunk.

Egy bécsi lapnak a következőket távirják Budapestről: A székelyföldről több tekintélyes vezére, nagyjórészt régi határdörök az 1848 előtti időkben, mintegy négy héttel ezelőtt gyűlést tartottak s elhatározták, hogy fegyvert szereznek, azt a székelyek közt kiosztják, s egy meghatározott napon a határon átmennek s az onnét 5 mfdre fekvő ungheni-jászársári vonalat megszállják, hogy az oroszoknak az élelem és hadiszer szállítást lehetetlenné tegyék, esetleg a vasutat elrontsák.

Egy másik bécsi lapot borzadályval tölt el annak gondolata is, mily szomorú bonyodalmatk vonhatott volna maga után e csíny sikerülte.

Végül utaljuk olvasóinkat alábbi táviratunkra, mely arra látszik mutatni, hogy a mozgalom szerfelett nagy dimenziókban tervezetett.

Hogy ezek mellett helyi lapjaink abbéli boszuságában, miért előztük meg a mozgalom hírével szombat reggeli táviratunkban, alaptalan hírek terjesztésével vádolta lapunkat, nem vesszük fel neki. October elseje előtt érthető előttünk ez a hang s mert ismerjük okát, nem méltatjuk szóra.

Országgyűlés.

A képviselőház szept. 28-iki ülésében Molnár Antal előadó jelenti a háznak, hogy az állandó igazoló bizottság Lukács Bélát végleg igazolt képviselőnek jelentette ki. Lukács két választókerületet képviselve, elnökleg fog felszólíttatni, hogy egyik képviselői állásáról mondjon le.

Folytatották a napirend: a kir. curiának országgyűlési képviselőválasztási ügyekben való bíráskodásáról szóló törvényjavaslat általános tárgyalása.

A javaslat mellett szóltak Schwarz Gyula, Kállai Béni, Móricz Pál, Mocsáry Lajos, Ra-

gályi Ferdinánd, Tisza Kálmán, Emmer Kornél. A javaslatot legelőször kritika alá Szilágyi Dezső vette, s a törvényjavaslatot nem fogadta el. Szólo egyetlen módot lát a helyzet javítására s ez a házszabályok revidálása s az igazolásra vonatkozó rész átdolgozása, melyben nyolcz tagu bizottság kiküldését ajánlja. Erre nézve indítványt nyújt be.

Elnök szavazás alá hoesztotta a kérdést, és a ház 64 szavazattal 62 ellenében a központi bizottság indítványát fogadta el, vagyis a törvényjavaslat elesett. Azután még Szilágyi Dezső indítványa fogadtatott el, — s az ülés véget ért, — a szept. 29-iki ülésben elnök bemutatja a miniszterelnök átiratát, melyben tudtára adja, hogy f. é. oct. 4-én ő felsége névünnepeén ünnepélyes sz. mise fog tartatni.

Lukács Béla képviselő Szamosujvár képviselőtől lemondván, Erzsébetvárost fogja képviselni. A ház felhatalmazza az elnökséget, hogy Szamosujvár választó kerületét új képviselő választására szólítsa fel.

Simonyi Ernő kíváncsnak tartaná, ha a kormány előadná javaslatát a tárgyalások sorrendje iránt.

Tisza Kálmán kijelenti, hogy a kormány erre vonatkozó előterjesztését néhány nap mulva meg fogja tenni.

Ezután a közoktatási miniszter felelt a Madarász József által hozzá intézett két rendbeli interpellatióra, t. i. a dunaföldvási alapítványi bérlet, az alapítványi alapok mikénti kezelése ügyében. Mindkét interpellatióra adott válasz tudomásul vétetett.

A legközelebbi ülés ma, hétfőn lesz. Napirend: Lukács Béla s társainak mentelmi ügye.

A bankügyi bizottságnak jelentése.

A képviselőház elé terjesztette Wahrmann Mór előadó. (Folytatás.)

Ilyen bank föllállitásának első és elkerülhetlen következménye az volna, hogy az értékegyeség a magyar bank jegyei és a monarchia mindkét felében egyaránt használatban levő államjegyek között megszűnnék, és hogy továbbá értékülönbség támadna a magyar bank és az osztrák bank jegyei között.

Önök bizottsága nem szándékozik a napi napi sajtóban is fölvetett azon meddő kérdés vitatásába bocsátkozni, vajjon ezen utóbb jelzett értékülönbség a magyar bank és az osztrák bank jegyei között határozottan épen a magyar bank jegyei suttán-e, mint ezt ellenfeleink állítják. A bizottság megengedi, hogy bizonyos kereskedelmi és forgalmi, sőt talán még bizonyos politikai conjuncturák között is a mérvadó pénzpiacok és pénzhatalmak ítélte a magyar bankjegyek értékét magasabbra fogja becsülni, mint az osztrák bankjegyekét; de nem lesz elérhető soha, hogy ezen különböző alapokon föllállított különböző államterületeken különböző viszonyok között működő, különböző állami befolyás és állami ellenőrzés alatt álló, különböző képességű és jellemű tehetőségek által vezetett két bank jegyei egy és ugyanabban a hitelben részesüljenek, és egy és ugyanazon árkeletnek örendüljenek, és hogy mindakettőnek viszonylagos árkelete változó és ingadozó ne legyen.

Magyarország lakossága e szerint olyan fizetési eszközzel bírna, melynek négy különböző árkelete lenne. A magyar bank jegyeinek ugyanis disagioja volna szemben az arannyal, mely ma a legal tender Európa tulnyomó nagyrészeben; melylyel ki kell egyenlitenünk mindazon czikkék árát, melyeket külföldről behozunk és melyben államadóssági kötvényeink legnagyobb részének és sok zálogleveleink kamatainak és szelvényeinek fizetése teljesítendő. Disagiojuk volna szemben az ezüsttel, a mely pénzbenben vasuti részvényeink és elsőbbségi kötvényeink szelvényeit és kamatait fizetni törvényes köteleességünk, s a mely pénzbenben kell a kereskedelmi világnak a külföldről behozott árucikkék vámját fizetni. Disagiojuk volna szemben az államjegyekkel, melyek mindkét állam közös jóállása alá vannak helyezve és melyek az egész monarchiában kényszerforgalommal birva fizetéseknél itt is, ott is egyaránt használhatók. És disagiojuk vagy agiójuk volna szemben az osztrák bank jegyeivel, a melyeket fizetnünk kellene mindazon árukat, melyeket Ausztriából behozunk és a melyekkel kiegyenlítettök volnának az állam, vagy egyesek részéről a Lajtántuli tartományokban teljesítendő fizetések.

Ha már most figyelembe vesszük az utolsó 25 év alatt szenvedett mindazon súlyos bajainkat, melyek ezen körülményből származtak, hogy valutánk szemben a külfölddel — hol akkor az arany és ezüst érték közt még különbség nem volt — folytonosan hullámozó és ingadozó volt, némi fogalmunk lehet azon káros következményekről, melyeket túrnunk kellene, ha valutánk ingadozó és örökösen változó volna nemcsak a szorosan vett külfölddel szemben, hanem szemben Ausztriával is, a melylyel kereskedelmi és hitelbeli összeköttetések összehasonlíthatatlanul nagyobbak, kiterjedtebbek és fontosabbak.

Ausztria-Magyarországnak nemzetgazdasági legnagyobb szerencsétlenségét és fejlődése képességének legnagyobb akadályát eddigéig is a valuta rendezetlen volta képezte. Ez isolálta a monarchiát a többi Európától, megnehezítette és complicálta a kereskedelmi összeköttetéseket a kül-

földdel és a solid hitelösszeköttetéseket azon nagy kockázattal fogva, melylyel az agió folytonos hullámozás következtében jártak, majdnem teljesen lehetetlenné tette. Valutájánál fogva nem használhatta fel Ausztria-Magyarország a külföldből és olcsó hitelét; azon külföldi tőkék, melyek hazájukban parlagon heverték, nálunk e miatt elhelyezést nem kereshettek, és ha az állam vagy magánosok itthon elegendő pénz forrásokat nem találván, súlyos viszonyok által kényszerítve a külföldhöz folyamodtak: a változó agió folytán a felvett kölcsönöket kéréhetlenül drágán fizették meg. A 153 millió forintos magyar kölcsön erről szomorú tanuságot tesz.

Ugyanily helyzetbe juttatnók Magyarországot most Ausztriával szemben is, ha oly bankot alakítanának, mely mellett értékülönbség támadna a magyar és osztrák valuta közt. Ez esetben azon számos és fontos összeköttetések, melyek jelenleg a kereskedelmet Magyarország és Ausztria közt élénkítik és előmozdítják, megszibbasztatnának, félénkebbek és tartózkodóbbakká válnának, gazdasági egész életünket uraló számos hitelösszeköttetések Ausztriával nagy részben határozottan megszűnnének, mivel ingadozó valuta mellett solid módon ép oly kevéssé vehetők igénybe az osztrák hitelt, a mint nem vehettük igénybe nagy kockázattal nélkül eddigéig a külföldi hitelt. De Magyarország, melynek tökesegénysége kétségbe nem vonható, ezen hitelt mindaddig, míg hazánkban nagyobb tőkék, munkaszűle megtakarítások folytán nem képződnek, alig nélkülözhetik. Ezen hitelen alapul majdnem kizárólag hazánk nagy és fontos közvetítő kereskedelme, mely Magyarország fogyasztóinak szükségleteit Ausztria Iparcikkjeivel és a déli terményekkel kielégíti; ezen hitelt veszik igénybe, habár nem olyan nagy mértékben, mint ez előtt, de még mindig jelentékeny mérvben hazai iparállalataink, vasutaink s főleg pénzintézeteink és ezen hitelt veszi igénybe — nincs tagadás benne — az állam is igen gyakran, midőn hitelműveleteinél a valuta veszedelmes hullámzásait kiküldni kívánja.

A bizottság megengedi, hogy a magyar bank, ha hivatásának megfelel, ezen általunk eddigéig Ausztriában igénybe vett hitelt részben ugyan nélkülözhetővé tenné, de az ezer meg ezer különböző forráskból merített, különböző uton és módon nyert eddigi hitelt kellek vagy csak megközelítőleg is pótolni, az új magyar bank még akkor sem lenne képes, ha a solid jegybanküzleteknél nélkülözhetetleneknek mutatkozott formák és óvatosság mellőzésével is tényleg minden adott alkalommal hitelt nyújthatna, a mit föltétlenül nem szabad és óhajtanunk nem lehet. Nem lenne erre képes még akkor sem, mivel ez esetben túlságos nagy mennyiségű bankjegyeket kellene kibocsátania, ez pedig egy újonnan keletkezett és sok oldalról már előzetesen bizalmatlansággal szemlélő hitelét kétségkívül mindjárt működése kezdetén megingatná és jegyeinek árkeletére káros befolyással lenne.

Az előadottak szerint jogosan attól lehet tartani, hogy az ilyen viszonyok közt föllállítandó bank keletkezésével az eddig élvezett hitelforrások nagy részben megszűnvn és mások által kellek és kielégítő módon nem pótolthatván, jelentékeny pénz- és kereskedelmi válság támadhatna, melyet esetleg még élénkítené az a körülmény, hogy a hazai tőkének is egy bizonyos félénk része, mely átmeneti kényes időszakokban rendesen tartózkodóvá szokott válni, a hitelezők által a forgalomból visszavonatnék, és hogy az állam, melynek segítségét az ilyen válságok alkalmával még azok is igénybe szokták venni, kik az állami segélyt elméletileg megtámadják, maga sem lenne képes a krízis enyhítésére befolyást gyakorolni.

De nemcsak kereskedelmünket és iparunkat, gazdasági tevékenységünket és forgalmunkat suttáná a valuta különbsége Ausztria és Magyarország közt, hanem attól kell tartanunk, hogy kedvezőtlen hatása lenne államháztartásunk és költségünk.

Már jelenleg is érezzük azon sajnos körülmény súlyát, hogy államkölcsöneink kamatai, vasutaink kamatbiztosításai nem a magunk valutájában, nem abban a pénzbenben fizetendő, melyben adóink és egyéb állambevételeink az ország pénztárába befolyának. Azon összegek, melyek államháztartásunkat agió fejében terhelik, már jelenleg is igen jelentékenyek, és nem csekély mérvben növelik azon hiányt, melyben államháztartásunk szenved. Az agió terhenél nem kevéső sajnos, hogy e teher nagyságát évi költségvetéseinkben még csak hozzávetőleg sen lehet meghatározni. Költségvetéseink már csak ennél fogva is a megbizhatatlanság némi jellegével bírnak, s zárszamadásaink szemben az előiránnyal évről-évre igen nagy eltéréseket mutatnak fel. A legkisebb politikai zavar Európában, mely bennünk nem is érint, de az agiót rendesen felszökelteti, halomra dönti egész költségvetésünket és megszünteti az előiránnyalban ügygyel-bajjal helyreállított egyensúlyt. Értékülönbség a magyar és az osztrák valuta közt ezen bajt még növelné. Már maga az államadóssági járulék, melynek fizetésére az 1867-iki XV. t. cz. bennünket kötelez, a 20 milliót o. é. papírban megközelíti, s így minden a mi a magyar valutát, habár csak mulékonyan suttáná, tetemes kiadásokat róna reánk, s öregitené azon megbizhatatlanságot, mely már jelenleg is előiránnyainkat részben

jellemzi. E körülményt kicsinyíteni nem lehet, ha meggondoljuk, hogy a megbízható előirányzat minden rendezett államháztartásnak, minden helyes adórendszernek és minden józan pénzügyi politikának egyik alapföltétele.

(Folyt. köv.)

A törvényhatóságokból.

Kolozs megye köztörvényhatósági bizottsága.

Főispán gróf Eszterházi Kálmán ur ő méltósága elnökele alatt f. hó 28-án tartotta ősi rendes közgyűlést.

Az ülés megnyitására főispán ő mltsza Lószay Ferencz elnökéle alatt dr. Berde Áron, Horvitz Sámuel, Boér Bálint és Pap Gábor bizottsági tagok személyében alakított küldöttség által hivatott meg.

A megnyitó beszédben hangsúlyozta ő méltósága részint az ülésnek tárgyai következtébeni fontosságát, részint pedig azon körülmény miatti emlékeztetést, hogy a régi kolozs megye bizottsága mint ilyen most tartja utolsó ülését, mivel a következő közgyűlés az újonnan választott és a még ez ülésen igazolandó virilis bizottsági tagokból, — számra nézve tetemesen megsaporodva — fog állni. Nemkülönbön hangsúlyozta, hogy reméli, hogy a következő ülés már békésebb időben fog megtartható lenni.

Végül üdvözölte a megjelent bizottsági tagokat,

A tárgysorozat rendjén a n. m. belügyminiszter urnak a házipénztár mult évi bevételei és kiadásainak eredményét iránt, — nemkülönbön az országgyűlési képviselőválasztó-kerületek alakítása tárgyában. — kelt leiratai tudásul véteket.

A jövő évi költségvetésre vonatkozó belügyminiszteri rendeletet kapcsolatosan tárgyalattott a megye jövő évi költségvetése. a mit megelőzőleg rendszerezitése lett egy altiszti ügyész állomás évi 400 frt fizetéssel az 1877 évi X. t. cz. által megsokasodott tisztügyiész teendőik miatt, ezzel szemben azonban megszüntethetett az eddig létezett 5 megyei szűlésnöki állomás; továbbá ugyancsak a költségvetés tárgyalása előtt tudásul véteket a n. m. belügyminiszter urnak az árveszek szervezésére vonatkozó leirata, mely szerint engedélyezze lett

egy elnök,	évi 1200 frt fizetéssel,
két ülnök	egyenként évi 800 frt fizetéssel,
egy jegyző	„ 700 „ „
ígytató és kiadó	„ 700 „ „
egyszemélyben	„ 600 „ „
egy írnök	„ 500 „ „

Ezen rendszerezítés tudásul véteket ugyanazonban a nem engedélyezett levéltárnoki állomás engedélyezése iránt tüzetes és ismételt felterjesztés intéztetett. Ezek után megállítottatt a jövő évi költségvetés, mely szerint a jövő évre előirányozva lett összesen 46090 frt melyet ha a jelen évre előirányozva volt 42830 frttal összehasonlítunk több kiadás mutatók 3260 frt, a mi legnagyobb ára az új szervezés folytán vált szükségessé, részint pedig: a felette csekély irodai alap felemelítése folytán jött létre.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak az iazaita congressus választási és congressusi költségeire vonatkozó, nemkülönbön a földmívelés, ipar- és keresk. miniszter urnak a léte-nyészési ügyre, továbbá a budapesti léte-nyészési részvénytársaság pártolásra vonatkozó, ugy-szintén Halil beynek budapesti török consullá lett kineveztetésének tudomásra juttatása tárgyában kelt leiratai tudásul véteket. Ugy-szintén tudásul véteket a n. m. közm. és közl. min. urnak a közmunka alapból, más megyei alapok javára lett kölcsönzéseknél jövőre való megtöltása iránti rendelele.

Ezután néhány szentesített törvény czikk hirdettetvén ki; a közüzagatási bizottság felőves jelentése, — meg a főjegyzői irodában előzetesen közszemlére ki volt téve — tudásul véteket.

Az igazoló választmány jelentése alazján megállapítottatt a legtöbb adó fizető bizottsági tagok névjegyzéke, mely névjegyzék a mult szá-munkban már közöltük, itt csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy a legmagasabb adó-összeg 7169 frt, s a legkisebb 105 frt, s összesen 178 virilis bizottsági tag igazoltattott.

A számonkérő szék jelentéséből meggyő-ződünk, hogy a megye tisztviselői, ki-ki a maga tehetsége szerint igyekeztek hivatásuknak megfelelni; de a roppant munka halmazzal teljesen megküzdni képesek nem voltak.

Az 1877. évi XX. t. cz. köteleességévé tette a törvényhatóságokra, hogy az árva pénzek kezelésének mikéntjéről, nemkülönbön az alkotandó tartalék alapról intézkedjenek, minek folytán, kimondattott az árva pénzek az eddigi rendszer szerint — t. i. minden árva vagyona elkölönítve — kezelteessék és pedig az eddig használt pénz-jntézetek felhasználásával, t. i. a kalotaszegi, — kolozsvári, — erdélyi egyesült-takarékpenztárak és a kolozsvári kisegítő vészitárban lernek, az árva pénzek gyümölcsötetendők; a kérdés utóbbi része felett a törvény értelmében névszerinti az-va-zás történt. Ezen tárgyal kapcsolatosan Elekes György bizottsági tag indítványára utasítottatt az Árvaszek, hogy a megnevezett pénzintézeteknél

legfennebb akkora összeget helyezzen el, a menny az illető pénzintézet alapítókéje de azt meghaladó összegben nem.

A tartaléktőkére vonatkozó szabály rendelkezései kimondhatók, hogy a tartalék-tőke, az árak kamatjovetelmének 5%-kából alakítandó; tehát a törvényben engedélyezett összeg éppen felére szállítottatott le.

Az idő e körben elő haladván az ülés bezárattott.

A délután folytatódatosan megnyitott ülés első sorban a törvényhatósági átiratok vételték tárgyalás alá.

Ezek közül Bars megye közönségének a védőtörvény 44 §-a és az 1876. évi XI. t. cz. 35-ik §-a megváltoztatása iránt a miniszter elnökhöz tettett s pártolási végett megküldött átirata hason szellemű felirattal támogatni határozatott.

A többi törvényhatósági átiratok tudásul vétettek, melyek közül Somogy megye közönségének a kiadott orosz-török háborúval szemben követt politikai tárgyában a képviselőházhöz intézett s pártolási végett megküldött felirata adott egyedül felszólalásra okot, melyet az állandó választmány hason szellemű felirattal pártolni ajánlott; azonban gróf Bánffy Béla urnak, alaposan átgondult beszéde következtében, melyben szépen fejtette ki, hogy midőn a parlament a miniszterelnök nyilatkozatának éppen az előző napon lett tudomásul vételével — már nyilatkozott, — felesleges, hogy az egyes törvényhatóságok is nyilatkozzanak, éppen akkor, midőn a fegyver zöreje közt gyorsan haladó idő már holnap más irányzatot követelhetne, mint a melyet, ma, a központi gyűpontiától oly távol, jónak látunk. A litica gyűpontiától oly távol, jónak látunk. A tárgyhöz még Trombitás Anániás is a tudomásul vétel mellett hozzá szólna: Somogy megye jelzett átirata tudásul vétetett.

Az „Erdélyi gazdasági egyesület” által megküldött szállásügyi szabályrendelet tervezet a közjogi szakosztálynak adatott ki véleményezés végett.

Az erdélyi bázisipar fejlesztő egyesületnek az ügy felkarolása iránti átirata, — mint tegnapi számunkban közöltük — egyhangúlag határozatott, hogy a megye közönsége testületileg belép az egyesületbe, miből kifolyólag 10 évi időtartamra kötelezze a megye községeit, hogy lakosság szám aránya szerint (500 lakosig 1 frt, 500—1000 2 frt, 1000—1500 3 frt, 1500 lakoson felül 4 frt.) ezen nemcsak az előmozdításához járuljon, a megye alispánját pedig megbizta, hogy a megye érdekeit, az egyesület választmányában képviselje.

A közséj ügyek között megemlítést érdemlő ügy nem adván magát elő, ezuttal a tárgysorozat ezen posztjáról hallgatuok.

Igen érdekes tárgy volt egy megyei hivatalos közlöny létesítése, melyben ugy a kormány, valamint az alispán, közigazgatási bizottság, kir. főmérnök, kir. adófelügyelő stb. megyei hivatalos közegek rendeletei közöltetvén, a megyei hivatalos közegek azt közvetlenül az alispántól — kiolós aláírásával fog megjelenni — fogják megkapni. Ezen indítvány által a megye közönségének nagy többsége a közigazgatás gyorsítását látván: elfogadta, s az alispánt megbizta, hogy a következő közgyűlésre költség tervezet mutattasson be.

Megemlítjük, hogy dr. Szilasi Gergely ur hosszasán polemizált a terv ellen, románul előadott beszédében kiemelvén, hogy ezáltal a közséjre újabb teher hárul, s aztán a végén mégis nem tudhatni minő logikával azon feltételt alát támasztja, ha ezen megyei közlöny egyuttal román nyelven is fog kiadatni, s ez esetben nem bánja, ha a közséj a tervezetnél 3 szorta magasabb összegekkel is rovatának meg!

Tökéletesen elhisszük.

Eként hát a dr. ur a megye területén egy kr adót sem fizet.

—

A tárgysorozat rendjén következtek a választások.

A kolozsvári lóállítási kerületben a lemondott elnök helyett megválasztott gr. Bethlen Sándor. A megyei lótenyésztési bizottság elnökének lemondása folytán megválasztott br. Bánffy Ernő.

A megye bizottsági tagok választására küldött választási elnökök közül kettő lemondván: helyettük megválasztottak a n.-almási vál. kerületbe Bánfy Mózés és a nádasi vál. kerületbe: Simay Lukács.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Elekes György, dr. Biró János és Petrány János személyekben bizottság küldetett ki.

Egyéb tárgy nem lévén, az ülés — a főispán élénk éljenzései közt — 1/6 órákor bezárattott.

— s.

Jogi rovat.

Kivonat a hivatalos Értesítőből.

— Németh Lászlónak Luka Károly elleni ügyében az utóbbinak 2444 frtra becsült dedációs ingatlanai oct. 24-én eladatnak.

— Klármann Baruchnak Orbok Antal elleni ügyében, az utóbbinak 5534 frt 43 kr-ra becsült hosszú-aszfali ingatlanai oct. 13-án eladatnak.

— Brassói céges kereskedő S. P. Maylath javai fölött a csd megnyitott.

— A kolozsvári kisegítő-pénztárnak Török András elleni ügyében, az utóbbinak 718 frtra becsült kolozsvári ingatlanai octóber 27-ikén eladatnak.

— Szöllősi Józsefnek Baransuj Márton Antus elleni ügyében, az utóbbinak 760 frtra becsült oláh-fenesi ingatlanai oct. 13-án, mint 2-ik határidőben eladatnak.

— Stolz Samuelnek Tompa László elleni ügyében, az utóbbinak 2092 frt 66 kr-ra becsült bürkösi ingatlanai oct. 16-án eladatnak.

— Lukács Kristófnak Rácz Miklós elleni ügyében, az utóbbinak 8836 frtra becsült mikházi ingatlanai oct. 30-án eladatnak.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. okt. 1.

— Ő császári és Apostoli királyi Felsége múlt hó 22-én kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni máltóztatott, hogy egyesült Beszterczo-Naszód megye, az alkatrészeit képező volt Beszterczo és Naszód vidékek egyesített czimerait, saját czimerével használhassa.

— A kolozsvári m. kir. jószágigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a dévai m. kir. uradalmi ügyesség székhelye Nagy-Szebenbe tétetvén át, a nevezett ügyesség hivatali működése Déván f. évi október hó 31-én szűnik meg, Nagy-Szebenben pedig f. évi november hó 1-én kezdődik.

— **Nemzeti színház.** Kolozsvárt, 1877. szept. 29-én, a téli színiidény megnyitására adott „Az erkölcsi halott (La morte civile). Dráma 4 felvonásban. Írta Giacometti Pál. Fordította Deréki A. Átdolgozta és színe alkalmazta E. Kovács Gyula. E színpadi ujdonságunk is ama darabok közül való, melyet egy-két kitűnő szerep tesz élvezhetővé a közönségre nézve. Nem tudjuk: az „Átdolgozás és színe alkalmazás” okozta-e: de az szent igaz, hogy vannak a darabban személyek, a kiknek működésével sehogy sem jöhet tisztába az ember s kénytelen arra a gyanura vemedni: hogy csak az egyes hatalmas momentumok közti ür betöltésére vannak hivatali. Így például, — hogy a penzionált dajkának, Agathának, kinek még életkoráról is értesít a tulontul előző évi színpad, intriguans hajlamait teljesen hallgatással mellőzzük — nem látjuk indokolva a Monsignore Ruvo apát ur rendőries kutatásait. Rozáliát illetőleg egy szívről-lélekről kérdjük mi is Palmieri orvossal, hogy: mi köze ehez az urnak? Don Fernandon (Krasznai) is látszott: hogy az ő existenciáját is nagyon problematikusnak tartja. Hanem hát valahogy csak találkoznia kellett Konrádnak a családjával, mert ellenkező esetben ugyan hova lett volna a darab? Hanem ha ezektől eltekintünk, meg kell vallani: hogy a darab éppen nem szűkös hatáson jelenetekben. Mindjárt a Konrád elbeszélése a gályarabság szenvedéseiről, a szűkös rajzolása, oly eszközök egy kitűnő színész kezében, hogy — mint Kovács Gy. meg is mutatta — a legnagyobb és megrázóbb hatást képes előidézni. Általában a Konrád egész szerepe a legélénkebb színekkel van festve, s az érdekeltettség, egész végperceig képes biztosítani a maga részéről. Emma is felette rokon-szenyes alak s Ditrónó mindvégig a legkitűnőbbben s egyes helyeken — pl. mikor megtudja: hogy Rozália csakugyan az ő anyja, továbbá mikor Konrádért imádkozik s végül mikor a halálához lépve, atyjának nevezi őt — egész bravúrral oldotta meg feladatát. Általában színészeink játéka ellen az estén semmi érdemleges kifogásunk nem lehet. Rozália (Kovácsné), Palmieri orvos (Szentgyörgyi), Don Fernandó (Krasznai), Monsignore Ruvo (Ditrói) bizonyára sehol nem cselekedtek a szerző intenciói ellen, sőt itt-ott határozottan enyhíték a szerző — vagy átdolgozó — hibáit. A közönség különben, mely csaknem botrányos csekély számmal — az arisztokratia plane egy-két egyén által képviselve jelent meg — régi kedvenceit: Kovácsot, Szentgyörgyit, Krasznait tapsokkal s a kis Ditrónót egész halom bokréttával fogadta.

— **A kolozsvári iparosokhoz!** Minden egyes iparos, ki tanult tart, iparos tanítvá, iparos nevelővé lett s mint ilyen a polgári, a hazafi kötelesség ellen vét, ha nem igyekszik a hazának kellőleg kiképzett, kiművelt iparos nemzedéket nevelni s a magyar ipar fejlesztése, a magyar iparosság előhaladásával a nemzet életképességét, gazdagodását, a haza jólétét, boldogítását elősegíteni. Tehát, a mely iparos e tekintetben a törvény gondoskodását is nem méltányolja kellőleg, nemcsak a törvényeket nem tiszteli, hanem megrabolja a jövő iparos nemzedéket, s ez méltán átkozhat, vadhólat hazafiatlansággal. Iparosok! Mutassuk meg tehát, hogy nemcsak szeretjük a hazafi, a polgári czímet, de azt igyekszünk is kiérdemelni s nemcsak azért törekszünk iparos tanulmányainkat művelni és műveltetni, mert a törvény 20—200 frtig terjedő büntetéssel fenyeget, hanem azért, mert e kötelességet saját hazafiságunk parancsolja nekünk. Azzal, hogy iparos tanulmányainkat az ipar-iskolába potosan beírattuk, oda pontosan eljárnunk kötelezzük, mutassuk meg, hogy a törvényhozó, ki az ilyen mulasztásért pénzbírságot szabott ki, a kizsárlástól elmulasztani, az nem ismerte teljesen a magyar iparosnak hazafiai kötelessége iránti fogalmát, tisztá érzékét, nem ismerte gondolkodását, nem hivatásunk iránti helyes felfogásunkat. Az iparos tanulók beírattása megkezdődött, siessünk a tör-

vény rendelkezésének eleget tenni s azzal, hogy közölünk a kötelesség mulasztásért a törvény szigorú egyet sem ér el, igazolni fogjuk a város iparosainak józan gondolkodását s megtartjuk az iparos névnek azon becsületét, melyet annak őseink megszereztek, kivívtak. A kolozsvári iparos-egylet igazgató választmánya.

— **A kolozsvári országos nemzeti színház műsora:** 1877. oct. hó 1-től oct. hó 8-ig. Hétfőn „Álarczszobál”, kedden „Budapest” (első-ször), Szerdán „Herzegasszony”, csütörtökön „Stuart Mária”, pénteken „Könyvmű leány”, szombaton „Gróf Dormándi” (elsőször), vasárnap „Toncz.”

— **A kolozsvári** tud. egyetem ifjusága folyó hó 29-én szabályszerűen tartott alakuló közgyűlésén Ferenczy Zoltán jelenében Kapdebo Ferenczet választotta meg ifjusági elnöknek.

— **A sétatéri** tavon tegnap este Szabó Ferenc által rendezett tűzijáték szépen sikerült. Közönség a meglehetősen hideg idő miatt nem nagy számban jelent meg; de a megjelentek sokat tapsolták az ügyes tűzmestert s teljese megelégedve távoztak.

— **A színházban** tegnap (vasárnap) második rendkívüli előadásul meglehetősen közönség előtt a „Czigány” került színe. Az elsőrendű tagokat. Szentgyörgyit, Vidort, Boér Emmát hosszú tapsal fogadták első megjelenésük alkalmával; az igen sikerült előadás folyamában is sokszor fel-felugrott a taps s különösen Vidornak még egy szép dalát is megénekelte.

— **Jakab Elek** a m. tud. akadémia II. k. osztályülésében ma délután felolvasást tart. Tárgy: „Tanulmányok Erdély XVIII. századi állam történetéből.”

— **Szende Béla** honvédelmi miniszter tegnap (szept. 30.) a délutáni vonatállomásunkba érkezett s már az éjjeli vonaton Nagy-Szebenbe utazott. Mint teljesen biztos forrásból értesülünk, egészen a légből kapott az a föltevés, mintha a miniszter ur utazása a székelő földi mozgalmak össze függésében állna.

— **Sajtó kihágási-ügy.** A Nagy-Szebenben a Closius-féle nyomdában nyomtatott és Negrutiu Fekete János szamosújvári lakos szerkesztése alatt álló „Cartile Sateanuului Romanu” című, havonként egyszer megjelenő román politikai lap ellen a nagy-szebeni kir. ügyesség, sajtókihágás miatt fellépett. A nagy-szebeni járásbírság, a sajtórendtartás 2-ik §-ának áthágása miatt a nyomdavezetőt és szerkesztőt együttesen 25 forint pénzbírságra ítélte, mivel a lapon a kiadó, vagy a lap tulajdonos megnevezése nem volt. A kir. ügyész kérte, hogy a panaszoltak a sajtórendtartás 13 §-ának áthágása miatt is megbüntetésnek, mivel a lap a politikai cikkekkel hozó időszakai nyomtatványokra előzetes cautió nem lévén is politikai cikkekkel hozott; azonban a kir. járásbírság, tekintettel azon körülményre, hogy az 1871 május 14-én 1498 szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendelet 4-dik §-usa szerént időszakai nyomtatványoknak csak az tekinthető, mely havonként legalább kétszer, habár nem egyforma időszakokban is megjelenik, miután a nevezett lap havonként csak egyszer jelenik meg, habár politikai cikkekkel hoz is, mint nem időszakai nyomtatvány nem lévén óvadék köteles, a sajtórendtartás 13 és 14 §-beli kihágás alól felmentette panaszoltokat. A marosvásárhelyi királyi tábla — mint értesülünk — az első bírói ítéletet telytartalmilag helyben hagyta és a 25 forint pénzbírságnak a nagy-szebeni szegények javára való fordítását elrendelte. A nevezett román lap némely politikai cikkeknek törvénybe ütköz volta miatt megindított sajtóperben az esküdtszéki tárgyalás oct. 23-án lesz Nagy-Szebenben. Julia.

— **Schmitzer Szabina** és Julia művésznők a bécsi conservatorium növendékei Kolozsvárról, Marosvásárhelyre érkeztek és ott — mint levelezőnk írja, — ma hétfőn október 1-én a „Transsylvania” dísztermében hangversenyt rendeznek a következő műsorozattal: 1.) „Bolero”, Rebertől, hegedűnisono előadják a hangversenyzők. 2.) Concerto, Mendelssohntól, (I. rész 6. cadence) előadja hegedűn Schmitzer Szabina. 3.) „Kegyelem-ária”, Ördög Róbert-ből, Mayerbeertől, éneki Schmitzer Julia. 4.) „Magyar tánc”, Joachimtól, hegedűn előadja Schmitzer Szabina. 5.) „Fantasie de Ballet”, Berliottól, hegedűn előadja Schmitzer Julia. 6.) „Mein Lied”, Gumbertől, éneki Schmitzer Julia. 7.) „Fantasie militaire”, Leonardtól, előadja Schmitzer Szabina. 8.) „La source”, Maurertől, hegedűnisono előadják a hangversenyzők. A zongorakíséretet Geiger Albert ur volt szíves elvállalni.

— **Dicső Szt.-Mártonban** Nyéki vándor szírtársulata megkezdette előadásait a megyeház nagy termében. Az eddig bemutatott darabokkal mint levelezőnk írja a szerény provinciális igényeket sem birta kielégíteni, mert hát a Nyéki páron kívül, alig van oly tagja, ki valamely szerepkörben csak tühetőleg is megálhatna; de azért pártfogásban részesül, mert hát beköszöntettek a hosszú esték, s a közönség unalma előzésére örömmel keresi fel az egyedüli nyilvános gyűlhelyét.

— **A nyárad-szeredél**, székelő-ifjusági dalkör, a török sebesültek javára folyó évi október 14-én, d. u. 3 óráig kezdve, a község új, nagy termében, többek közreműködésével, sorsjáték- és táncszívalommal egybekötött ünnepélyt rendez. A műsorozat a következő: 1. „Szózat”,

énekli a dalkör. 2. Felolvasás a keleti eseményekről Deák Lajos által. 3. „Párisi ifjak”, éneklí a dalkör. 4. „Szavaltat”, Kerekes Sámuel által. 5. „Harci dal”, éneklí a dalkör. 6. Sorsjáték. 7. Este 8 órákor veendi kezdetű a táncszívalom.

— **A n.-szebeni** m. kir. postaigazgatóság tulajta, hogy Széken (Szolnok-Dobokamegye) tiszti szerződés és 100 frt készpénzbeli biztosíték letétele mellett a postamesteri állomás betöltendő. Évi járandóság: 120 frt fizetés, 40 frt irodai és 505 frt 40 kr. szállítási átalány. A kérvények három hét alatt a nagy-szebeni m. kir. postaigazgatósághoz intézendők.

— **Percczell Aurél** temetése pénteken d. u. 4 órákor ment végbe a legnagyobb részvét közt. A Rókus-kápolna közepén a ravatal felállítva, melyen Percczell holteste pihent virágoktól előzőndölve. A legértékesebb koszorúk pihentek feje felett, vették körül koporsóját, mutatva mily sok barátja volt életében. A szerencsétlenül járt ifju gazdag veretű érc koporsóban pihent fekete öltönyben. Az idő kedvezett a temetésnek. Sokan, igen sokan kísérték ki a halottas kocsi a temetőig, hogy ott álljanak a koporsó mellett, mely a korán elvérzett fiatal ember holtestével együtt már az anyaföldő.

— **A Wagner-Ferczel párbajhoz.** Dr. Wagner tanár sorsa iránt is nagy a részvét, helyzete iránt az érdeklődés. A kir. ügyész előszobájára már pénteken kora reggel megtett a legelőkelőbb családok képviselőivel és mindenki névjegyet azon kérréssel adta be, hogy Wagnernek legnagyobb részvétük adassék tudtára. A műegyetem tanári kara: Stoczek rector vezetése alatt megjelent a kir. ügyésznel s kérte, hogy a menyire hivatalos állása megengedi, kartársuk sorsa enyhítésére működőkhöz köze, különösen az ügyet minél előbb fejezze be. A törvényszék Wagner szabadlábra helyeztetése ügyében szombaton hosszasan tanácskozott, de a szabad lábra helyezés iránti kérvényt elvetette, a tárgyi tényálladék nem lévén még tisztázta hozva. A törvényszék e végzése ellen egy a kir. ügyész, mint a vádlott képviselője fellebbeztek.

— **A bukaresti** akadémiai társulat Poepa Miklóst, Puscaru Jánost s dr. Szilasit tiszteletbeli, — Popescut, Romanu V-t, Boiut, dr. Mesiotát s Densusianu Áront levelező tagjaivá választotta.

— **Az orosz gárda** egyik tisztjét Lutkowskij hadnagyot egy orosz lap szerint elfogták, minthogy vétkes szándékkal hamis papírpénzt hozott forgalomba. A gárda tisztikara tudvalevőleg az orosz társadalom legjobb köreiből szokott alkattatni s így következtetni lehet azon rendkívüli corruptióra, mely az orosz hadseregben uralkodik.

— **Török amazon** a St. Petersburgskaja Wjedomosti orosz lap harezteri tudósítója, Gradowsky a kiziltepei csata leírása alkalmával többek között azt is említi, hogy a török hadoszlopok élén egy Kara Fatima nevű fiatal török leány haladt előre csodálatos halálmegvetéssel. Kara Fatima Brüsszából s igen gazdag családból származik, ki saját költségén 500 pompásan fűszert lovaszt vezetett a harczterre. A hős leány fűszert visel s Mukhár pasa seregét sohasem hagyja el, mindig az első sorokban harczolva.

Apró hírek.

— Az egerbegyi leányiskolához az ottani iskolaszék Haller Zsuzsát választá meg rendes tanítónőnek. — A londoni testgyakorló körök most Mr. Gate foglalkoztatja, ki fogadott, hogy 1500 angol mérföldet gyalogol 1000 óra alatt. Sept. 21-ig már 960 mfót gyalogolt, mihez az 1000 órából 646-ot használt fel. — A Hanleyiek hajmeresztő látványanak voltak a minap tanui. A rendőr üldözött egy gonosztervűt, ki a templomba s ismét a toronyba rohant. Midőn látta, hogy a rendőr ide is követi, kiászott a tornyon s a világharhitron lekászott. A rendőr lekerülve, a bűnösnek csak hűlt helyét találta. — Blaskovits Ernő „Kincsem” nevű lovának képét előfizetés utján adják ki. E ló husz versenyben győzött már s 75,000 forint szerzett gazdájának. — A mult héten a Trinity College egyik tagja, egy 26 éves fiatal ember Blackwallból Gravesendig uszott, mi 20 angol mfnyi távolság. A szép ezüst serleg, mely e versenyre tiszteletdíjjal volt kitűzve, egy banketten nyújtottatott át neki. — A „Standard” tudósítója: Bail Frigyes a hadsereg köréből és Romániából eltávolítottatott, mivel az orosz csapatok elhelyezéséről közléseket tett.

A „KELET” magán-táviratai.

Feladatott Budapestén sept. 30. éjjel 2 ó. 15 p. Ékezett Kolozsvárra sept. 30. éjjel 2 ó. 40 p.

Ma az összes szerb rendes csapatok a a militia első osztályának mozgósítása elrendeltetett. A szerb hadügyér 4 hadtest számára élelmezési szerződést kötött.

A Boszniában levő török csapatok parancsot kaptak, hogy résztart Herzegovinába, résztart Mosztár felé, résztart a szerb határra induljanak.

A bosznia-szerályi kormányzó értesítettett, hogy 14 szerb zászlóalj határra vonul.

Trikupis jegyzékét intézett Angliához, hangsúlyozván, hogy a hellenek actióját sem megfélemlítés, sem fortély nem nyomhatja el. Görögország igaztalan megtagadása az egész Hellenismus fölkelését eredményezné.

Az oláh képviselők és senátorok ágítálnak a román sereg visszahívása mellett; ha a kormány október 15-ikig a kamrárt egybe nem hívja, saját kezdeményezésükből egybegyűlnek.

A Balkán alján a hó 10 láb magas.

Éjjel érkeztek.

Feladatott Budapestén sept. 30. 11 ó. 55 p. d. e. Ékezett Kolozsvárra oct. 1. 12 ó. 48 p. d. e.

A szerb ministertanács elhatározta, hogy a nagy skupstina megkérdezése nélkül felszólítja a portát, miszerint hagyja annyiban a szerb határon a csapatgyűjtést. Tagadó válasz esetén Szerbia október 10-én hadat üzen, két szerb hadtest átmegy a muszkákkal cooperálni.

Délben érkeztek.

Feladatott Budapestén oct. 1. d. e. 9 ó. 30. Ékezett Kolozsvárra oct. 1. d. e. 9 ó. 50 p.

A bécsi északnyugati vasut és az államvasut állomásain szintén történt Brassóba ezimzett fegyverek lefoglalása. Több millió lőszer és pár ezer darab fegyvert találtak.

Egy bukaresti hír azt állítja, hogy a czarevics Ali felett győzelmet vívott ki és két ezer török elesett.

KÖZGAZDASÁG.

— **A nagy-rádi** piaczon 1877. évi szept. 18-ik napján tartott vásárban eladott termeszemények- és élelemszereknek vásári árjegyzéke. 1 hecroliter tiszta buza 8 forint — kr, kétszerez buza 6 frt — kr, rozs 4 frt 62 kr. árpa 3 frt 48 kr, zab 2 frt 20 kr, tengeri 5 frt 80 kr, borsó 11 frt 50 kr, lencse 12 frt — kr, bab 6 frt 50 kr, köleskása 9 frt 50 kr, burgonya 2 frt — kr. 100 kilogramm kenyérliszt 24 frt — kr, széna 2 frt 20 kr, szalma 1 frt 20 kr, szalonna 73 frt — kr, 6 kilo zsupszalma — frt 10 kr, 150 dkgr. alomszalma frt 4 kr, 1 köbméter tűzifa 4 frt — kr, 1 kilo marhahús — frt 44 kr öntött gyertya — frt 60 kr, lámpaolaj — frt 60 kr, egy liter ó-bor — frt 30 kr, új-bor — frt 24 kr, pálinka — frt 20 kr, szilvaplínka — frt 50 kr, szesz — frt 33 kr, egy métermázs kőso 10 frt 60 kr, nyers fagygyu 30 frt — kr, olvasztott fagygyu 50 frt — kr, szappan 42 frt — kr, egy hecroliter ó-bor 18 frt — kr, új-bor 15 frt — kr, méz 1 20 kr, kemény faszén 1 frt — kr, kendermag 7 frt 80 kr, köles 5 frt — kr, dió 5 frt — kr. repce 15 frt 50 kr.ogyoró 4 frt 50 kr, asz-szu szilva — frt — kr.

Távirati tudósítás

a budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzeteiről szeptember 29-éről.

	F a j	Ára 100 klg.	
		től	ig
Gabona		frt/kr	frt/kr
Buza	bánsági	11 20	11 65
	tiszavidéki	11 70	21 10
	pestvidéki	10 95	11 40
	fehértmegyei bácskai	11 60	12 —
Rozs	magyar	7 70	7 90
Árpa	takarmány	7 50	7 75
	malta	8 70	9 —
Zab	magyar	6 70	6 80
Tengeri	bánsági	7 40	7 50
	másmemű	7 35	7 40
Repce	káposzta	17 6	18 —
	bánsági	—	—
Köles	magyar	—	—
	buza	11 15	11 25
	Szept.—Oktre szállítan.	11 —	11 —
	tavasza szállítandó	—	—
Szőkány (Uance)	teng. Májusra—junira szállít.	7 35	7 40
	repce. káposzta Aug. Szept. szál.	18 9	19 9
(ny.) zesz	bánsági Jul. Aug. szállít.	—	—
	100 liter százalékként.	32 —	32 —

Távirati tudósítás tőzsdéről.

Szept. 29-án 5% Metalicus 64.25 frt. Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 6665. frt. Arany járadék 111.25 1860 ki államkölcsön 74.65. Bankrészenyek 853.—. Hitelrészenyek 212.—. London 11735. Ezüst 104.45 Cs. kir. arany 5.62.1/2. Napoleon'dor 9.42.— 100 mark német értéki 57.90.

Urbéri kötvények: Magyarországi 76.50. Temesi 75.50. Erdélyi 76.— Horvátországi —.—.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos: Békésy Károly.

